

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. Argumenta secundae sententiae dissolvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

quod est falsum: ecce retorquetur tuum argumentum contra te; unde quidquid responderis huic, respondebo tibi: Respondeo igitur ad tuum argumentum negando minorem, ad probationem distinguo antecedens, existere heri, & hodie secundum conceptum in recto positum non est idem, nego antecedens, secundum tempora extrinsece connotata concedo; & nego consequentiam, sicut me coexistere Petro, & Paulo non est idem, non ex parte mei, sed ex parte connotati, quia præter meam existentiam connotantur existentia Petri, & Pauli, sed ex parte intrinsece idem est connotare, & coexistere Petro, & Paulo quia est eadem existentia connotans utrumque, & coexistens utrique, ita me existere heri, & hodie distinguuntur ex parte heri & hodie, non tamen ex parte existentia quod patet in Deo, cuius existere heri si sumatur ex parte heri non est existere hodie, similiter sumptum ex parte hodie, quia si non produceret diem hodiernum non existeret hodie quia est idem ac coexistere hodie.

211 Dices, quia Deus ita existit per aeternitatem indivisibilem ut non possit non existere; at idem contingeret creaturæ semel existenti si eius existentia est indivisibilis, quia simul haberet rationem existendi per totam aeternitatem, & existere heri esset extrinseca denominatio.

212 Verum in essentia simpliciter, & vnire simpliciter confici potest idem argumentum, quia si vnio semel est vnio simpliciter habet omne requisitum ad essendum, & habendam existentiam æternam, respondeo ergo existere heri in Deo & nobis esse denominationem partim intrinsecam, & partim extrinsecam, sicut coexistere Deum rebus, & me, Petro; discrimen autem illud probat Deum esse ens necessarium, nos autem contingenter; & quamuis nostra existentia est abstracta & independens à tempore, non tamen est independens à libera voluntate Dei, quæ illam potest destruere hodie, ei destruendo idem esse quod ei dederat heri per solam cessationem conseruationis, sicut potuit eam non producere heri.

SUBSECTIO.

Argumenta secundæ sententiæ dissoluntur.

213 **A** Nec solutionem primi argumenti Caietani quod maximam continet confusionem, & equiuocationem aduerto esse irreceptum posse dupliciter intelligi, vel irreceptum ab alio vel in alio: irreceptum ab alio est idem quod improductum, & imparticipatum, ab alio independens & à se: irreceptum in alio est illud quod non est in alio tanquam in subiecto, quo posito. Respondeo ad illud argumentum primum distinguendo maiorem. Omne esse irreceptum simpliciter & in omni genere causæ est infinitum, concedo maiorem; irreceptum in vno genere scilicet in genere causæ materialis & in alio scilicet in genere causæ efficientis receptum, nego maiorem: deinde ad probationem maioris distinguo, omne esse purum est esse infinitum simpliciter, finita sit purum ut non sit permixtum potentialitati ad non essendum, & potentialitati ad recipiendum, concedo; omne esse purum id est non compositum ex essentia tanquam ex potentia receptiua & existentia tanquam ex actu realiter distincto ab illa, nego; quia quamuis creatura quantum ad hanc rationem vocari possit esse purum, non tamen erit tale absolute ac simpliciter, quia eo præcisè quod creatura sit ens secundum, necessarium debet esse admixta potentialitati ad non essendum & potentialitati compositionis respectu

inherentia vel substantia, in quo distinguitur, à Deo, qui nullam habet potentialitatem ad non essendum, neque potentialitatem ad componendum cum substantia, quare etiam si careat creatura potentialitate compositionis, non potest dici pura simpliciter, quia habet alias potentialitates quas non habet Deus, ratione cuius purissima entitas dicitur ipsa, quare causalis illa neganda est, ideo ens creatum esse ens limitatum, quia prædicamentis permixtum, est enim falsa illa si ut proprie causalis sumatur, cum potius ens creatum ideo natum sit prædicamentis permisceri, quia esse limitatum est ex se ea solum ratione qua ab alio est, eo enim ipso quod ab alio ens dicitur immersum esse imperfectionibus & potentialitatibus.

Item in sententia probabili etiam à posteriori potest negari creaturam ideo esse admixtam prædicamentis quia est limitata, cum Deus in prædicamento existat ut à multis probabiliter defenditur: deinde ens artificiale & ens per accidens omnino limitata sunt, & nihilominus non ponuntur in prædicamento: ergo quod ponatur vel non ponatur in prædicamento: non est signum euidens à posteriori limitationis, vel limitationis &c.

Ad primam confirmationem nego antecedens ut constat ex dictis.

Ad secundam confirmationem responderetur limitationem entis creati & posse esse physicam, & posse esse metaphysicam. Physica desumitur à causis physicis, & præsertim à prima efficiente & ab ultimo fine à quo omne esse creatum dependet qui est Deus, unde causas creaturam primo efficienter, secundo finaliter, ultimo quia est ultimus finis illius.

Metaphysica vero sumitur tum à limitatione propria naturæ & substantia, quatenus distinguuntur inter se à parte rei; tum à differentiis metaphysicis quæ ut dixi in logica desumuntur à tota rei entitate secundum quod ab aliis distinguitur, quare esse creatum licet non sit esse receptum in alio tanquam in subiecto, quia tamen est receptum ab alio participatum & causatum à Deo est esse omnino limitatum physice, quia eo ipso non est à se physice quæ est maxima limitatio ut libris physicorum docuimus tractu de infinito, metaphysice vero determinabitur, seu limitabitur per differentiationem propriam metaphysicam; cum enim esse illud comparatione naturæ aut essentia specificæ cuius est, concipiatur ut actus, sit ut esse seu existentia naturarum secundum speciem distinctarum concipiamus ut essentialiter inter se distinctas, atque adeo conuenientes in communi aliqua ratione generica extrahendi rem extra causas differentesque aut distinctas in rationibus extrahendi hanc potius quam illam essentiam specie distinctam, neque obest existentiam ultimam esse actualitatem, quia ut iam dixi non est ultima actualitas comparatione potentia essentia seu naturæ; sed solum comparatione potentia logicæ, & obiectiua: tandem si Caietanus instet pertinaciter asserendo eo ipso quod aliqua entitas sit irrecepta in aliquo subiecto debere esse infinitam, manifeste conuincendus est his manifestis exemplis; nam essentia Angli quatenus distinguitur ab existentia in nullo subiecto recipitur, & limitata; item essentia materie primæ in nullo subiecto recipitur, quia ipsa est primum subiectum, & nihilominus nullo modo est infinita, sed potius finita impetfectissima, & ut ita dicam limitatissima: ergo similiter ex eo quod aliqua existentia seu esse non recipiatur in aliquo subiecto, ac proinde sit esse irreceptum in genere causæ materialis non potest dici esse infinitum, alias quia essentia esset irrecepta in genere

Quaest. III. Vtrum essentia disting. &c. 39

nere causae materialis diceretur infinita in ratione essentiae, quod nullus audebit dicere; quare ex sola irreceptione in genere causae efficientis, ut supra explicui, optime colligitur infinitudo simpliciter quae nulli creaturae convenit.

218 Ad secundum principale argumentum concedo maiorem & distinguo minorem: essentia possibilis concedo: essentia actualis nego.

219 Ad tertium concedo maiorem & distinguo minorem. Praedicata quidditativa actualia nego minorem, praedicata quidditativa potentialia concedo minorem, in quibus fundatur illa propositio aeternae veritatis & non fundatur in actualibus praedicatis, ut patet ex dictis *tratt. de possibilitate*.

220 Ad ultimum argumentum concedo maiorem & nego minorem, quia creaturae licet non conveniat compositio ex esse & essentia convenit compositio ex natura & substantia distinctis ex natura rei, ut patet in Angelis & in omni substantia creata, si autem substantia fuerit completa corporea convenit illi compositio ex partibus essentialibus & integralibus: tandem si substantia est pura spiritualis admittit compositionem substantiae & accidentium realium, per quas omnes compositiones distinguuntur creaturae a Deo.

QVÆSTIO III.

Vtrum essentia actualis distinguatur per rationem ab existentia.

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

P R I M A sententia docet essentiam actualem & existentiam distingui per rationem inter se distinctione excludentis ab excluso, ita ut sint duae formalitates, quarum una non includitur in alia, eo modo quo se habent animal & rationale: hac est sententia valde communis inter Doctores excludentes distinctionem realem inter essentiam & existentiam. Pro hac citatur Pater Suarez *disput. 31. metaphysica, sect. 6. num. 16*. ubi sic inquit. Nullus est Theologorum qui distinctionem rationis inter essentiam & existentiam non admittat.

2. Probatur primo, ideo existentia Dei non potest distingui ab eius essentia, quia Deus est a se, & ideo non praebet ansam intellectui ut concipiat essentiam Dei sine existentia, sed essentia creaturae non est a se: ergo potest concipi sine existentia.

3. Secundo, existentia concipitur ut praedicatum contingens respectu essentiae; sed illud quod concipitur ut praedicatum contingens respectu essentiae alterius, saltem per rationem distinguitur ab illo cui contingit: ergo essentia & existentia distinguuntur.

4. Tertio in Christo supponimus de fide esse duas naturas, & quaerimus an sint duae existentiae: ergo signum est quod essentia & existentia saltem per rationem sunt duae formalitates distinctae.

5. Quarto isti termini essentia & existentia non sunt synonymi: sed si essentia & existentia non distinguuntur per rationem, essent termini synonymi: ergo essentia & existentia distinguuntur per rationem.

6. Ultimo, si essentia & existentia non distinguuntur per rationem, existentia esset de conceptu essen-

tiae creatae: sed hoc implicat: ergo distinguuntur per rationem. Probatur minor, existentia solum est de conceptu essentiali Dei: ergo non est de conceptu essentiali creaturae.

SECTIO II.

Nostri sententia ponitur.

P R I M A conclusio: essentia non distinguitur per rationem ab existentia distinctione excludentis ab excluso, atque adeo essentia rei non potest praecendi ab existentia. Hanc conclusionem expressè docet Pater Suarez *tom. 3. in 3. partem, disputat. 49. sect. 4. §. 2.* principaliter, ubi sic inquit. [Actualitas existentiae est ita intima rei propter est vera, realis & actualis entitas, ut nullo modo discerni possint tanquam actus & potentia respectiva, quia separata existentia etiam per intellectum solum intelligitur manere potentia obiectiva; nam si intelligitur manere aliquid actu, ens illud est existens.] sed clarius & melius loquitur idem eximius Doctor, *tom. 1. in tertiam partem, disputat. 36. sect. 1. §. ex ratione vero*, ubi ita expressè ponit meam conclusionem ut dubitari non possit, imo illam probat ratione quam evidentem existimo in hac re eamque postea subiiciam, in hoc igitur loco sic inquit. [Ex ratione verò existentiae sic explicata colligitur primo fieri non posse ut aliquid sit ens in actu, seu quod concipiatur tanquam actualis entitas qui in suo conceptu formaliter includat existentiam, ita ut nec per abstractionem praecipiatur intellectus possit unum ab altero separari manente conceptu utriusque.] Ecce asserit expressè meam conclusionem; neque est sibi contrarius eximius Doctor citatus supra pro prima sententia, quia ibi non dicit distingui essentiam ab existentia mutuo; sed solum distingui per rationem quod stat cum mutua inclusione utriusque, quod declarat ipse Doctor in *metaphysica disput. citata sect. 13. num. item 13.* ubi asserit quod compositio ex essentia & existentia est ad modum compositionis substantiae, substantia autem ab ente in sententia eximij Doctoris solum distinguitur penes explicitum & implicitum, probatur sic.

Tunc aliqua non distinguuntur per rationem modo dicto in conclusione, quando ita se habent ut unum non possit concipi sine alio: sed essentia realis non potest concipi sine existentia: ergo essentia realis non distinguitur ab existentia adaequate distinctione excludentis ab excluso. Probatur minor, implicat concipi aliquem effectum vel quasi effectum formalem non concepta forma vel quasi forma constituyente illum: sed existentia est forma vel quasi forma constituens essentiam realem, actualem: ergo implicat concipi essentia realis actualis non concepta existentia: maior est evidens, quia non potest concipi album constitutum in ratione albi, quin in illo conceptu includatur albedo, quia forma est de essentia effectus formalis, sed res non potest concipi sine sua essentia, quia essentia est id sine quo res neque esse neque intelligi potest: ergo. Minor autem praecipua est sententia omnium Doctorum cum quibus nunc pugnamus, quia ut constat ex *questione superiori*, res constituitur in ratione entis realis, per existentiam; quod sic patet, quia existentia realis est esse reale actuale, & esse reale actuale est ens reale actuale, ut patet *questione superiori*, ubi latè probauimus ens, esse, & essentiam, esse synonyma: sed essentia realis actualis constituitur in suo esse per rationem entis realis actualis, quod est primum praedicatum